

EVROPSKI PARLAMENT

POSEBNA IZDAJA

EVROPSKI SVET
15. in 16. junij 2006
Bruselj

GOVOR PREDSEDNIKA, G. JOSEPA BORRELLA FONTELLESA
SKLEPI PREDSEDSTVA

02/S-2006

Generalni direktorat predsedstva

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2006)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2006)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2006

GOVOR PREDSEDNIKA EVROPSKEGA PARLAMENTA JOSEPA BORRELLA FONTELLESA

Evropski svet, 15. in 16. junija 2006 v Bruslju

Gospo in gospodje, voditelji držav in vlad!

Spet se na Svet obračam v imenu Evropskega parlamenta.

To počnem v precejšnji zaskrbljenosti zaradi položaja, v katerem je naša Evropska unija.

Na vsakodnevni ravni Unija deluje normalno. *Business as usual for usual business*. A težave glede obsega, legitimnosti in učinkovitosti, ki se zgrinjajo nanjo, so veliko večje danes, kot so bile po Nici. Pričenjajo se nalagati, se napajati ena z drugo in ustvarja se začarani krog.

Če si priznamo, da je tako, še ne pomeni, da smo se predali evropesimizmu. Tudi ne pomeni, da smo krizofili, gospod Barroso. Tako imenovano obdobje za razmislek, ki se je začelo pred letom dni, se danes izteka brez kakršnega koli soglasja glede prihodnosti ustavne pogodbe in brez načrta B.

Ratifikacije so se sicer nadaljevale, ampak tudi če prištejemo Finsko, njihovo število ne dosega številke dvajset. Priznajmo si, da nekaj držav, menda več kot tri, še vedno ni sprožilo postopka ratifikacije in nič ne kaže, da bi to nameravale storiti. Vemo tudi, da niti Francija niti Nizozemska ne bosta glasovali o istem besedilu. Ne pred prihodnjimi volitvami ne po njih.

Tako nam, razcepljenim med ratifikacijo in ponovnim pregledom, torej tudi ponovnimi pogajanjem, menda ne ostaja nič drugega kot čakanje.

Zaradi tega ste se odločili, da obdobje za razmislek podaljšate. Kar je bilo v položaju, kakršen je, nujno. Vendar ne zadošča, da damo času čas. Razmisleku se mora pridružiti ukrepanje.

Treba je čakati, a nujno je delovati.

Evropski parlament se zaveda, da je treba čakati, a ve tudi, da je enako nujno treba ukrepati.

Čakati, a ne v neskončnost.

V resoluciji, ki jo je sprejel včeraj, Evropski parlament zahteva, da se do konca 2007 pripravi jasen predlog o prihodnosti ustavne pogodbe in da se najde rešitev še pred prihodnjimi evropskim volitvami 2009.

GOVOR PREDSEDNIKA

Delovati, in to v več smereh:

Prvič, nadaljevati postopek ratifikacije. Drugič, ohraniti predlagani institucionalni sistem. Tretjič, razviti bolj ambiciozne politike s sredstvi, ki so nam na voljo, dokler ne najdemo boljših.

Slednje pa je predvsem odvisno od politične volje.

Kaj smo naredili v tem letu?

Gospe in gospodje člani Sveta,

po vsej Evropi je pod pokroviteljstvom Komisije, Evropskega parlamenta, vlad in nacionalnih parlamentov ter civilne družbe stekla bogata in intenzivna razprava, bodisi z državljani bodisi med institucijami.

Prejeli smo številna, včasih protislovna sporočila državljanov. Prestolnice so na nas posamezno naslavljale številne predloge, ki niso bili deležni dosti soglasja.

Poslušali smo njihove strahove ob referendumu v Franciji in na Nizozemskem.

Globalizacija sproža zaskrbljenost. Upravičeno ali ne, 47 % Evropejcev danes v njej vidi nevarnost. V treh letih se je delež tistih, ki menijo, da je globalizacija velika priložnost, zmanjšal s 56 % na 37 %.

Ljudje so vznemirjeni zaradi zaporednih širitev. Mednarodna konkurenca je huda. Sistemi socialnega varstva so ogroženi. Priseljevanje in staranje prebivalstva nas postavljata pred velikanske izzive. Cena energije narašča, oskrba z njo pa je vse bolj negotova. Identitete naj bi bile ogrožene. Blizu nas so nestabilna in torej nevarna območja. Teroristična grožnja je danes bolj izrazita kot tedaj, ko je bila podpisana pogodba iz Nice.

A ob vsem tem je treba reči, da nas je doseglo le malo kritik na račun institucionalne razsežnosti ustavne pogodbe, ki se zarisuje predvsem v njenem prvem delu.

Razočaranje Evropejcev je posledica dejstva, da je Evropa preveč navzoča tam, kjer ni videti, da je koristna, in premalo tam, kjer bi bilo ukrepanje najbolj nujno.

Evropejci si le slabo predstavljajo prednosti, ki jih prinaša Unija. Koristi Evrope so manj vidne kot težave, ki jih prinaša, ali rešitve, ki jih ne ponudi. Zato bo treba vložiti izjemno veliko pedagoškega truda.

Toda če bi pripravili povzetek razprave z državljani, menim, da bi preprosto na novo napisali laekensko izjavo.

Skoraj vse, kar smo rekli in slišali v tem letu razmisleka, je že zapisano v laekenski izjavi iz decembra 2001, izjavi, ki je bila temeljni kamen ustavne pogodbe.

GOVOR PREDSEDNIKA

Naj za ponazoritev navedem nekaj citatov:

"Napočil je trenutek, ko mora Evropa prevzeti odgovornost za upravljanje globalizacije."

Ali: državljani "pričakujejo rezultate, boljše odgovore na konkretna vprašanja" in želijo, "da Unija igra večjo vlogo na področju pravosodja in varnosti, boja proti čezmejnemu kriminalu, obvladovanju migracijskih tokov".

"Državljani želijo rezultate na področju zaposlovanja, boja proti revščini in socialni izključenosti ter na področju gospodarske in socialne kohezije."

Gospo in gospodje,

Evropski parlament meni, da pogodba iz Nice kot instrument Uniji ne omogoča, da se ustrezno odziva na strahove in želje njenih državljanov. Trdno je prepričan, da institucionalni okvir ne dopušča nadaljnega procesa širitve.

Nemogoče je kar naprej dodajati nadstropja zgradbi, za katero nismo povsem prepričani, kako trdne temelje ima. Priznati si to dejstvo, še ne pomeni, da smo proti širitvi, le zastaviti si je treba vprašanje, kakšne pogoje je treba za to izpolniti.

Širitve in absorpcijska sposobnost

Širitev dejansko sodi med tista vprašanja, ki so v tem letu sprožila največ razprav. Tesno je povezana z absorpcijsko sposobnostjo, ki je ravno tako vpisana v njen koledar.

Širitev oziroma širitve so ob vseh težavah najlepši strateški uspeh evropske izgradnje. Kot Španec vam to govorim iz lastne izkušnje.

Širitve krepijo politično stabilnosti in gospodarsko blaginjo evropske celine. Krepijo našo sposobnost, da se odzovemo na globalizacijo, in uresničujemo sanje o Evropi, združeni z miroljubnimi sredstvi.

Pustiti za seboj dediščino Hitlerja, Stalina, vojaških diktatur z juga Evrope, je bila neizogibna moralna dolžnost.

Seveda moramo ob tem priznati, da so širitve, tako zadnja kot prihodnje, še poudarile našo raznolikost.

Geslo ustave je bilo "Združeni v različnosti". Vendar si lahko upravičeno zastavimo vprašanje, v kolikšni meri gre različnost v korak z učinkovitostjo v učinkoviti uniji.

Evropa je danes svet v malem. Z razlikami v prihodku, ki se raztezajo od 1 do 20. In z zgodovinskimi razlikami, ki botrujejo različnim pogledom na svet in Evropo.

GOVOR PREDSEDNIKA

Zato so sporazumi, ki temeljijo na soglasju, čedalje težji. In kadar nam pri tem uspe, so to minimalni sporazumi, ki prinesejo več nelagodja kot rešitev.

Izvor neučinkovitosti so številčno neprilagojena pravila odločanja. In neučinkovitost jemlje legitimnost. Uniji grozi, da bo legitimnost, ki izvira iz rezultatov, izgubila. Lahko se zgodi, da ji bodo državljani odrekli pravico do delovanja tudi na področjih, kjer bi bila njena dodana vrednost največja.

Sposobnost rasti je omejena v vsakem sistemu. In rast je odvisna od njegove sposobnosti samoizpopolnjevanja na način, da povečan obseg ne privede do manjše učinkovitosti.

Zato Evropski parlament trdi, da bo s pogodbo iz Nice nemogoče nadaljevati širitev Unije, potem ko se ji bosta priključili Romunija in Bolgarija.

Razlog več, da izstopimo iz slepe ulice, v kateri je obtičala ustava. In razlog, da balkanskim državam ponudimo evropsko perspektivo, ki smo jim jo predlagali.

Da bi se torej izognili stanju, ko bi bilo čedalje več Evropejcev in čedalje manj Evrope, moramo naš ustavni sistem spremeniti.

In se s tem izogniti možnosti, da bi ozemeljsko širjenje naznanjalo njene politične ambicije.

Proces širitve in integracije nikakor ne predstavlja alternative, ki zahteva izbiro ene možnosti na račun druge. Ta dva procesa se dopolnjujeta in morata ostati uravnovežena. Evropa bo v dobrem in slabem rezultat razlike v hitrosti vsakega od njiju.

Zavedati se moramo, da državljani zaznavajo sedanje neravnovesje med mejami, ki se nenehno širijo, kakor tudi čedalje manj jasne cilje in čedalje manj prilagojene instrumente.

Kaj storiti?

Nadaljevati s postopkom ratifikacije

Najprej je treba nadaljevati s postopkom ratifikacije.

Evropski parlament in velike evropske politične stranke zahtevajo, da Svet podpre postopek ratifikacije v tistih državah, ki z njim še niso začele.

V nekem trenutku bo treba postopek zaključiti, prešteti število ratifikacij in v skladu s tem delovati naprej.

Seveda je potrebno soglasje, vendar če besedila ne ratificirajo dve, tri, pet držav, to ni ista stvar.

GOVOR PREDSEDNIKA

Ohraniti skupni sporazum in institucionalni sistem ustavne pogodbe

Evropski parlament ponovno oporeka razdrobljeni uporabi skupnega sporazuma o projektu in meni, da je treba predlagani institucionalni sistem spoštovati.

Evropski parlament izraža zadovoljstvo ob tem, da tudi Komisija meni, da pogodba iz Nice ne zadošča. Tudi mnogi med vami ste izrazili isto mnenje. To so potrdili tudi vodje glavnih evropskih političnih strank.

Ustavna pogodba, zajeta v vseobsegajočem besedilu, ni lepotna muha privržencev skupne vizije evropske politike.

Nastaja prepričanje, da pogodba iz Nice "ne ponuja izvedljive podlage za nadaljevanje postopka evropske integracije". Njena reforma v okviru ustavne pogodbe je velik korak naprej. Soglasje za drugačen institucionalni sistem bo težko pridobiti, zato je pomembno, da se ta del pogodbe ohrani, ne glede na to, kakšna revizija bo potrebna.

Evropa projektov in projekt za Evropo

V vmesnem času pa je treba narediti več in bolje z instrumenti, ki nam jih ponujajo sedanje pogodbe.

Nedvomno je potrebno bolj izpostaviti pozitivne učinke evropskih politik. Državljeni institucije ocenjujejo po rezultatih. Vendar, kot je ugotovil predsednik Barroso v Strasbourgu, Evropa projektov ni rešitev, ki bi nadomestila projekt za Evropo.

Možno je narediti več in bolje s tem, s čimer razpolagamo. Nezdostno usklajevanje gospodarskih politik v Evropi, šibkost njenega delovanja v svetu ali sodelovanja policij in pravosodja, vse to niso niti tehnični niti institucionalni problemi, temveč gre za pomanjkanje politične volje. Seveda tega vprašanja ne bo rešilo nobeno besedilo, tudi če se bo imenovalo ustava.

Pomanjkanje politične volje je še posebej izrazito pri problemu priseljevanja, ki je tudi na vašem dnevnem redu.

Dovolite mi, da o tej temi izrazim nekaj misli, glede na to, da je izjemno aktualna in zaradi velike pozornosti, ki ji jo namenja Evropski parlament.

Priseljevanje: sedem let po Tampereju

Priseljevanje je velik sociološki izziv našega časa. Če želimo vplivati na globalizacijo, še zlasti v Afriki, je to za nas pomembna prednostna naloga.

Toda sedem let po Tampereju smo dosegli resnični napredek samo na enem od njenih štirih vidikov skupne politike priseljevanja: boju proti nezakonitemu priseljevanju.

Na drugih področjih: zakonito priseljevanje, sodelovanje s tretjimi državami in vključevanje priseljencev, nismo dosegli tako rekoč nobenega napredka. Pravilo soglasja zaustavlja sprejemanje odločitev.

GOVOR PREDSEDNIKA

Za izvajanje politične volje so potrebni instrumenti. To vključuje glasovanje s kvalificirano večino v Svetu in soodločanje z Evropskim parlamentom s pomočjo "premostitvene" klavzule, ki jo predvideva člen 67 pogodbe ES.

Politike priseljevanja ni mogoče obravnavati ločeno od politike razvojnega sodelovanja. Naše delovanje mora temeljiti na partnerstvu z izvornimi državami, še posebej s tistimi iz podsaharske Afrike. Predlagati jim je treba več in boljše stvari in od njih zahtevati soodgovornost, kot je bilo to predvideno v pogodbi iz Cotonouja, če želimo nezakonito priseljevanje zajezi z nerepresivnimi sredstvi.

Zdaj pa bi želel omeniti dva konkretna problema s področja varnosti in pravice, ki ne kličeta samo po nujni obravnavi, temveč po nujnem ukrepanju.

Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah

Tudi tu nas, kot vsakdo priznava, ovira medvladni postopek. Ustavna pogodba predvideva, da se ta tretji steber poenoti na ravni Skupnosti.

Toda v sedanjih pogodbah obstaja "premostitveni" sistem (člen 42 pogodbe ES), ki bi nam omogočil prehod na metodo Skupnosti. To pomeni večjo hitrost, večjo učinkovitost in več demokratičnega nadzora. Evropski parlament je to možnost predlagal že dolgo tega.

Vesel sem, da različne države članice in Komisija podpirajo omenjeni predlog. Pozivam vas, da to storite, vendar ne s prehitvanjem ustavne pogodbe, temveč z uporabo postopka, ki ga že imamo na voljo.

Sodba o podatkih o letalskih potnikih

Novo stanje, nastalo po sodbi Sodišča Evropskih skupnosti, ki je na pobudo Evropskega parlamenta razveljavilo sklep Sveta in Komisije o posredovanju osebnih podatkov letalskih potnikov ameriškim oblastem, zahteva lojalno sodelovanje institucij.

Kot smo lahko že videli, takrat, ko ni tovrstnega sodelovanja, sodišča razveljavljajo naše sklepe in državljani plačujejo posledice.

Temu bi se lahko izognili, če bi se odločili prehoditi "brv" med tretjim in prvim stebrom, na katero sem prej namignil.

Svet in Komisija morata zelo hitro sprejeti nove sklepe. Vendar moramo Evropski parlament, Svet in Komisija delati skupaj. Naš naslednji korak je dokončni sporazum med državami članicami pred novembrom 2007. Nikar se ne izmikajmo razpravam o temeljnih državljskih pravicah in o vlogi parlamentov pri tako občutljivih temah.

Lojalno sodelovanje, ki sem ga prej omenil, je omogočilo, da je pod britanskim predsedstvom zahvaljujoč soodločanju v rekordnem času prišlo do sporazuma o hrambi telekomunikacijskih podatkov.

GOVOR PREDSEDNIKA

Svet se je takrat zavezal, da bo hitro sprejel okvirni sklep o varovanju podatkov, vendar te obveze ni izpolnil.

Upam, da bo Svet sočasno sprejel okvirni sklep in sklep o podatkih o letalskih potnikih.

Prav tako upam, da bo agencija za temeljne pravice, katere ustanovitev ste predlagali v letu 2003, čim prej začela delovati. Evropski parlament obžaluje, da nekatere države članice nasprotujejo temu, da bo agencija pristojna v zadevah iz tretjega stebra.

Obžalujem, da je bila tema o agenciji umaknjena z dnevnega reda našega srečanja.

Nazadnje bi vam želel povedati še nekaj o tem, kako deluje medparlamentarna dinamika in o simboličnem zaznamovanju pomembnih zgodovinskih datumov.

Parlamentarna dinamika

Sodelovanje med Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti se je močno razvilo. Ustvarili smo medparlamentarni dinamizem, ki bo spodbudil razmišljanje in delovanje ter okreplil legitimnost Unije.

Dokaz je medparlamentarno srečanje 8. in 9. maja letos ob simboličnim prazniku Evrope, ki je bilo organizirano skupaj z avstrijskim predsedstvom.

To srečanje bomo ponovili v času finskega predsedstva, prav tako pa pripravljamo srečanje v letu 2008, ko bo dopolnjen finančni načrt, zlasti kar zadeva proračunske vire Evropske unije.

Vse morebitne dopolnitve pogodbe o ustavi morajo vsebovati to parlamentarno dimenzijo. Dokončno je minil čas pogajanj med vladami za zaprtimi vrati. Evrope ne bo mogoče zgraditi brez njenih državljanov, torej brez večjega sodelovanja parlamentov. To je eden izmed naukov te izkušnje.

V tej luči Evropski parlament podpira predlog avstrijskega predsedstva o preglednosti razprav Sveta kot zakonodajnega organa. Upam, da boste o tem lahko dosegli dogovor.

Vrnitev v Messino?

V obdobju pred nami je mnogo obletnic, polnih simbolike, ki bi jih radi izkoristili: 50. obletnica rimske pogodbe, 10. obletnica Sveta v Amsterdamu, prvi neuspeli poskus reforme naših institucij.

Kot vidite, vse obletnice niso veličastne.

Komisija predlaga, da gremo naprej, do Messine. Pol stoletja po rimski pogodbi se bomo spet podali po stopinjah zgodovinskih ustanoviteljev.

Zagotovo je Messina leta 1955 služila kot zdravilo po propadu Evropske obrambne skupnosti. Vendar ni govorila samo o skupnem trgu.

GOVOR PREDSEDNIKA

Njeno ponovno branje preseneča zaradi globokih političnih ambicij.

Predlagana je bila že skupna energetska politika, omenjalo se je že poenotenje socialne politike, skupna merila o trajanju delovnega časa, tema, pri kateri so naši ministri pred nekaj dnevi ponovno doživeli neuspeh.

Če upoštevamo današnjo stvarnost, bi danes podpisali včerajšnje predloge šestih? Ne spominjajmo se Messine, ker smo manj ambiciozni kot pred petdesetimi leti. Vrednote in cilji Unije so danes zapisani v pogodbi o ustavi, ki ste jo podpisali.

Bi jih nova deklaracija potrdila, ali bi nas povrnila v nova, težavna pogajanja?

Za konec bi rad povedal citat iz spominov Paula Henrija Spaaka *Combats inachevés (Nedokončani boji)*: "Vsakič, ko so nastopile težave, smo iz svojih prepričanj črpali domišljijo za njihovo premostitev."

Ali delimo mi, Evropa petindvajseterice, enaka prepričanja? Bomo našli potrebno domišljijo?

Ne izgovarjajmo se na okoliščine. Kakršna koli bodo že besedila, s katerimi se bomo strinjali, ne bodo imela nikakršne vrednosti brez skupnih prepričanj, ki bodo iz njih izhajala, in brez politične volje za njihovo uresničenje.

Zahvaljujem se vam za pozornost.